

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:
președinte – Constantin Gurschi,
judecători – Constantin Alerguș, Andrei Harghel, Ion Arhiliuc, Iurie Diaconu,
a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de inculpatul
Balaiuș Constantin și de avocatul Victor Mîțăblîndă în numele inculpatului,
împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 09 aprilie 2013, în
cauza penală privindu-l pe

***Balaiuș Constantin Constantin**, născut la 29
mai 1952, originar din s. Cîșla, r-nul Cantemir,
domiciliat în s. Doina, r-nul Cahul.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.06.2011 – 11.06.2012;

Instanța de apel: 15.11.2012 – 09.04.2013;

Instanța de recurs: 20.08.2013 – 10.12.2013.

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Inculpatul Balaiuș Constantin și avocatul acestuia, Mîțăblîndă Victor, care au solicitat admiterea recursurilor în sensul declarat, cu casarea deciziei Curții de Apel Cahul din 09 aprilie 2013 și menținerea în vigoare a sentinței instanței de fond.

Procurorul Dumitru Graur, s-a pronunțat pentru respingerea recursului declarat și a solicitat menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 09 aprilie 2013, fără modificări.

Asupra recursurilor declarate, Colegiul lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 11 iunie 2012, Balaiuș C., a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 146 CP, la 3 (trei) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut, că inculpatul Balaiuș C., a fost învinuit în baza art. 145 alin. (2) lit. j) CP, pentru faptul că, la 27.12.2010, aproximativ la orele 14.30, fiind în stare de ebrietate, aflându-se la domiciliul fiicei sale, Balaiuș L., situat în s. Doina, r-nul Cahul, având intenția de a săvârși omorul unei persoane, manifestând o deosebită cruzime, exprimată prin cauzarea cu bună știință a suferințelor deosebite victimei, în urma unor relații ostile i-a aplicat lui Em E. mai multe lovituri cu un cuțit de bucătărie și cu un topor în regiunea gâtului, cauzându-i ultimului 9 (nouă) plăgi superficiale pe gât fără lezarea organelor gâtului, care se atribuie la leziuni corporale ușoare și 3 (trei) plăgi în regiunea gâtului cu lezarea peretelui laringelui și arterei carotide cu dimensiunile la intrare 2x0.5 cm, care se atribuie la leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, de la care Em E. a decedat.

Însă, examinând cauza, în baza probelor verificate în cadrul ședințelor de judecată, instanța de fond a constatat că, Balaiuș C., la 27 decembrie 2010, aproximativ la ora 14.30, aflându-se la domiciliul fiicei sale, Balaiuș L., situat în s. Doina, r-nul Cahul, fiind în stare de afect fiziologic, provocat în mod subit de acțiunile violente ale lui Em E. împotriva fiicei Balaiuș L. și asupra sa, i-a aplicat lui Em E. mai multe lovituri cu un cuțit de bucătărie și cu un topor în regiunea gâtului, cauzându-i ultimului leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora Em E. a decedat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că în drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 146 CP, adică, *omorul săvârșit în stare de afect survenită în mod subit, provocată de acte de violență sau de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei.*

3. Împotriva sentinței a fost declarat apel de către procuror, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Cahul din 11 iunie 2012, în privința condamnării lui Balaiuș C., în baza art. 146 CP, cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia inculpatul să fie condamnat în temeiul art. 145 alin. (2) lit. j) CP, cu stabilirea unei pedepse de 15 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În motivarea cerințelor sale, acuzatorul de stat a invocat că, instanța de judecată încadrând acțiunile inculpatului de la art. 145 alin.(2) lit. j) CP, în art. 146 CP, s-a bazat exclusiv pe faptul că fiica inculpatului, Balaiuș L., a fost anterior maltrată de către Em E., din care considerente, în urma aplicării forței fizice față de fiica sa, la inculpat a apărut subit starea de afect, care a dus la omorul victimei.

Apelantul, exprimându-și dezacordul cu soluția respectivă, a indicat că, starea de afect constituie o stare a psihicului omului, în care acesta, deși își dă seama de acțiunile sale, în mare măsură pierde controlul asupra propriilor sale acțiuni și

capacitatea de a le conduce. Însă, dacă starea de afect nu a apărut imediat după acțiunile ilegale ale victimei sau omorul a fost comis după un anumit răstimp, nu se poate admite calificarea în baza art. 146 CP.

Acuzatorul de stat a mai menționat că, toate circumstanțele coroborate între ele, indică la faptul că inculpatul Balaiuş C., aplicând lui Em E. mai multe lovituri cu un cuțit de bucătărie și cu toporul în regiunea gâtului, a acționat cu intenția directă în scopul uciderii ultimului, nefiind în stare de afect. Concluzia respectivă rezultă și din raportul de expertiză psihologică judiciară ambulatorie nr. 925 din 28 aprilie 2011, conform căruia dezechilibrul emoțional în comportamentul învinuitului Balaiuş C., care a avut loc la 27 decembrie 2010, este o reacție afectivă, care nu a atins nivelul fiziologic, despre ce mărturisește includerea deplină și exactitatea reproducerii evenimentelor după săvârșirea crimei și semnele inexpressive de extenuare (istovire) emoționale și fizice îndată după cauzarea loviturilor cu cuțitul.

Prin urmare, reieșind din argumentele apelului, procurorul s-a pronunțat pentru menținerea calificării faptei reținute în sarcina inculpatului Balaiuş C., prin rechizitoriu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 09 aprilie 2013, s-a dispus admiterea apelului declarat de procurorul în Procuratura r-nul Cahul, Soltan V., s-a casat integral sentința judecătoreiei Cahul din 11 iunie 2012, în cauza penală privindu-l pe Balaiuş C., cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia Balaiuş C. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. j) CP, la 12 ani închisoare în penitenciar de tip închis.

5. În argumentarea soluției adoptate, instanța a menționat că, verificând declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță, s-a constatat că Balaiuş C., pe data de 27 decembrie 2010, aproximativ la ora 14.30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul fiicei sale, Balaiuş L., situat în s. Doina, r-nul Cahul, având intenția de a săvârși omorul unei persoane, manifestând o deosebită cruzime, exprimată prin cauzarea cu bună știință a suferințelor deosebite victimei, în urma unor relații ostile, i-a aplicat lui Em E. mai multe lovituri cu un cuțit de bucătărie în regiunea gâtului, cauzându-i ultimului leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora ultimul a decedat.

În continuare, instanța din motivul existenței contradicțiilor esențiale între declarațiile martorului Rogac E. depuse în ședința de judecată a instanței de apel și cele depuse în cadrul urmăririi penale, la demersul acuzatorului de stat, în conformitate cu prevederile art. 371 alin. (1) pct. 1) CPP, au fost date citirii declarațiilor martorului respective depuse la urmărirea penală.

Colegiul penal a apreciat concluziile primei instanțe cum că fapta inculpatului Balaiuş C. se încadrează în prevederile art. 146 CP, ca omorul săvârșit în stare de

afect survenită în mod subit, provocată de acte de violență sau de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei, drept pripite, luate în urma aprecierii unilaterale a probelor administrate.

În sensul art. 146 CP, prin „*stare de afect*” se înțelege starea psihică ce se caracterizează printr-o emoție intensă, de scurtă durată, legată de activitatea instinctivă și reflexele necondiționate. Starea de afect apare în condiții unei situații specifice, când făptuitorul, din cauza tensiunii emoționale puternice, este limitat în posibilitatea de a-li alege conduita. Starea de afect exprimă atitudinea subiectului infracțiuni nu în raport cu faptul săvârșirii de către el a infracțiunii, dar în raport cu comportamentul victimei, manifestat înainte de începerea infracțiunii.

Omorul se consideră săvârșit în stare de afect numai dacă atât starea de afect, cât și intenția de a săvârși omorul au survenit în mod subit, adică într-un timp foarte scurt și pe neașteptate.

Însă, în cauza respectivă, în urma administrării probelor, și anume, declarațiile martorilor Balaiuș L., Rogac E., cert s-a stabilit că, între Balaiuș L. și victima Em E., care au locuit în concubinaj și au avut trei copii comuni, până pe data de 27 decembrie 2010, deseori au avut loc scandaluri și certe, în cadrul cărora Balaiuș L. a fost maltrată de ultimul, fapt care a fost cunoscut inclusiv și inculpatului Balaiuș C.. Un astfel de scandal a avut loc în casa lui Balaiuș L. chiar în seara spre 27 decembrie 2010. Anume acest fapt a servit drept temei ca dimineață, la 27 decembrie 2010, Balaiuș L. împreună cu tatăl său să plece la Primărie, unde au depus plângere împotriva acțiunilor violente a cet. Em E..

Colegiul judiciar a apreciat critic declarațiile inculpatului Balaiuș C. în partea că acesta doar s-a apărat de acțiunile agresive ale victimei Em E., deoarece aceste sunt pur declarative, lipsite de temei legal probatoriu și în contradicție cu probele administrate în cauză.

Instanța de apel nu a reținut nici declarațiile inculpatului Balaiuș C. cum că în dimineața zilei de 27 decembrie 2010, a luat de acasă un cuțit de bucătărie și o toporișca pentru a merge la bucătăria, unde soția sa lucra ca bucătar, să taie carne înghețată, deoarece aceste declarații sunt în contradicție cu alte probe administrate: declarațiile martorului Taragan D. depuse în cadrul ședinței instanței de fond, care a declarat că a văzut la inculpat avea în mână un cuțit, iar acesta i-a spus că în scurtă mai are și a toporișcă, dar care nu a văzut-o, și-l amenința pe Em E. doar verbal, oricum îl va omorî pentru că s-a săturat ca cineva să-și bată joc de copiii lui; declarațiile martorului Balaiuș L., care fiind audiată în ședința de judecată în primă instanță, a explicat că, dânsa a fost sunată de mama ei, Balaiuș M., care a întrebat-o dacă tatăl ei nu se află la dânsa, acesta i-a răspuns că nu este, iar mama i-a spus că tatăl ei, Balaiuș C. a luat de acasă o toporișca și s-a îndreptat spre casa ei; raportul de expertiză medico-legală în privința victimei, prin care s-a constatat caracterul,

volumul și localizarea anatomică a leziunilor corporale stabilite la victima Em E.. Toate aceste probe în ansamblu dovedesc intenția inculpatului de a-1 omorî pe Em E..

Mai mult ca atât, prezența pe cadavrul victimei a multiplelor plăgi: 3 plăgi în regiunea gâtului cu lezarea peretelui laringelui și arterei carotide cu dimensiuni la intrare 2x0,5 cm., recunoscute a fi grave periculoase pentru viață și 9 plăgi superficiale cu localizarea pe gât fără lezarea organelor gâtului (douăsprezece la număr), localizarea lor în regiunea organelor vitale importante, permit a se concluziona că inculpatul a acționat cu intenția de a lipsi victima de viață, manifestând deosebită cruzime.

În consecință, din considerentele expuse, Colegiul a concluzionat că vina inculpatului Balaiuș C. în săvârșirea omorului intenționat cu deosebită cruzime în privința lui Em E. a fost dovedită în întregime, iar acțiunile acestuia urmează a fi calificate în baza art. 145 alin. (2) lit. j) CP.

În același timp, instanța de apel a considerat necesar de a exclude din învinuirea inculpatului Balaiuș C., aplicarea loviturii victimei Em E. cu toporul, deoarece faptul dat nu și-a găsit confirmare la judecarea cauzei în apel.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul și avocatul acestuia Mițăblîndă V., au declarat recursuri ordinare.

6.1. Inculpatul, în recursul declarat, a solicitat casarea în întregime a deciziei Curții de Apel Cahul din 09 aprilie 2013 și menținerea în vigoare a sentinței Judecătorei Cahul din 11 iunie 2012, fără modificări. În motivarea celor invocate, Balaiuș C., a menționat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece, la caz, din cumulul de probe administrate și cercetate suplimentar de instanța de apel, nu s-a demonstrat vinovăția sa în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. j) CP.

În drept, recursul inculpatului se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) CPP.

6.2. Avocatul Mițăblîndă V., acționînd în numele inculpatului, a formulat aceleași cerințe ca și Balaiuș C., iar în motivarea cererii sale a menționat următoarele.

În primul rînd, s-a referit la faptul că pentru a pronunța decizia, prin care Balaiuș C. a fost condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. j) CP, instanța de apel a pus la baza acesteia aceleași probe administrate de instanța de fond, reținîndu-le conținutul în modul cum au fost constatate de prima instanță.

Totodată, instanța de apel, a respins declarațiile inculpatului ca probe ale cauzei, cu motivația că le apreciază critic întrucît *„prin ansamblul de probe administrate nu s-a dovedit atacul victimei asupra lui Balaiuș C., prin raportul de expertiză a lui Balaiuș C. s-a confirmat doar prezența la acesta a unei plăgi*

contuze pe cap, produsă la acțiunea traumatică cu obiect contodont dur, calificată ca leziuni fără cauzarea prejudiciului sănătății... și lipsesc careva leziuni în regiunea gâtului la acesta, care ar demonstra că victima a încercat să-l gîtuie pe inculpat, așa cum acesta declară..."

Această concluzie de respingere a probelor cauzei de către instanța de apel, recurentul o consideră ca neîntemeiată și în discordanță cu materialele dosarului și prevederile legii privind chestiunea de apreciere a probelor.

Urmărind textul apelului, declarat de procuror, se observă că procurorul nu le-a respins ca neadevărate și necorespunzătoare realității depozițiile inculpatului pe tot parcursul urmăririi penale și în ședința de judecată, precum și nici depozițiile martorului Rogac E. date de ea în ședința instanței de fond.

Nu a respins procurorul în apelul declarat nici faptul, că instanța de fond nu a stabilit săvârșirea infracțiunii de către inculpat în stare de ebrietate, însă instanța de apel, fără careva motive întemeiate și argumentate, a invocat în decizia sa precum că „*Balaiuş C. pe data de 27 decembrie 2010, aproximativ la ora 14.30, fiind în stare de ebrietate...*”, ulterior recunoscînd această circumstanță ca agravantă.

Următorul argument, la care s-a referit recurentul, ține de constatarea instanței de apel, precum că, la inculpat nu s-au depistat urme în regiunea gâtului, menționînd că conform art. 93 alin. (2) CPP, elementele de fapt ale infracțiunii se constată și prin probe, cum ar fi, declarațiile învinuitului, inculpatului, martorului și care au fost dobîndite cu respectarea prevederilor prezentului cod. Dacă instanța de judecată consideră necesar de a respinge o careva probă, atunci o atare respingere poate avea loc în cazul dacă sunt prezente temeiurile prevăzute de art. 94 CPP.

Prin urmare, instanța de apel greșit a respins argumentele instanței de fond în această latură, iar prin sentință corect s-a constatat că inculpatul a acționat aflîndu-se în stare de afect, care a apărut subit în rezultatul acțiunilor violente, precum și insultelor grave, comise de decedat în privința inculpatului, nu numai la momentul apariției conflictului, ci și anterior și în mod repetat. Această constatare este argumentată de prima instanță prin șirul de probe administrate, apreciate și descrise în sentință. Apariția la inculpat a stării de afect este argumentată de către instanța de fond și prin raportul expertizei psihiatrică-psihiologice.

Este inexplicabil și faptul că instanța de apel întru argumentarea deciziei sale referitor la noțiunea „*starea de afect*” selectiv a făcut trimitere la explicațiile date în Hotărîrea Plenului CSJ cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art. 145-148 CP al RM) nr. 11 din 24.12.2012, iar referitor la "*deosebita cruzime*" a făcut trimitere deja la explicațiile date în Hotărîrea Plenului CSJ cu privire la practica judiciară în cauzele despre omor premeditat nr.9 din 15.11.1993, cu toate că cu mult mai profundă e redată

noțiunea de "*deosebita cruzime*" în Hotărârea Plenului CSJ cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art.145-148 CP al RM)" nr. 11 din 24.12.2012, precum și că Hotărârea Plenului CSJ cu privire la practica judiciară în cauzele despre omor premeditat nr.9 din 15.11.1993, ulterior fiind abrogată.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP.

7. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că acestea urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, pentru următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) CPP, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală a hotărârii atacate și să pronunțe o hotărâre nouă.

Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Călăuzitoare în acest sens sunt și prevederile pct. 18 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 9 din 30.10.2009, cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală, în care se menționează că, instanța de recurs, la examinarea acestuia, verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material. Chestiunea dacă fapta este constatată conform legii este un temei de drept, deoarece privește încadrarea juridică dată faptei săvârșite, astfel ea cade sub controlul instanței de recurs, pentru care fapta nu poate fi privită ca fiind stabilită atunci când se constată ilegalități.

Conform art. 384 alin. (3), 410 alin. (1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 CPP, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției respective.

Potrivit alin.(2) art. 424 CPP, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427 CPP. Din conținutul recursului rezultă că apărătorul și inculpatul invocă ca temeiuri de recurs pct. 6) și 8) din alin. (1) al art. 427 CPP. Pct. 6) menționat, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori

motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Pct. 8) stipulează că hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara o eroare de drept, comisă de aceasta, atunci cînd nu sînt întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărîre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde.

Sub aspectul situației de neîntrunire a elementelor infracțiunii, se înțelege acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Potrivit recursurilor, recurenții, de fapt, nu neagă săvîrșirea infracțiunii, însă critică aprecierea juridică a acțiunilor comise de către Balaiuș C., solicitînd menținerea calificării acestora în baza art. 146 CP – omorul săvîrșit în stare de afect.

La caz, se constată că, judecînd apelul, instanța de apel n-a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție greșită de condamnare a inculpatului Balaiuș C., în baza art. 145 alin. (2) lit. j) CP, care este neargumentată și necorespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată a instanței de apel în condițiile art. 100 alin. (4) CPP și, totodată, nu au fost just apreciate nici prin prisma art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-ar fi stabilit cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și s-ar fi ajuns la concluzia că inculpatul a săvîrșit infracțiunea de omor a unei persoane cu o deosebită cruzime.

Din materialele dosarului se constată că, prin rechizitoriu, Balaiuș C. a fost pus sub învinuire în baza art. 145 alin. (2) lit. j) CP, adică săvîrșirea omorului cet. Em E., cu o deosebită cruzime.

Prin sentința Judecătoriei Cahul din 11 iunie 2012, Balaiuș C. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 146 CP, la 3 (trei) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 09 aprilie 2013, s-a dispus admiterea apelului declarat de procurorul în Procuratura r-nul Cahul, Soltan V., s-a casat integral sentința judecătoriei Cahul din 11 iunie 2012, în cauza penală privindu-l pe Balaiuș C., cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit căreia Balaiuș C. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. j) CP, la 12 ani închisoare în penitenciar de tip închis.

Asupra celor menționate, Colegiul lărgit, verificînd materialele cauzei în raport cu argumentele recursurilor, constată că instanța de apel, greșit a apreciat probele administrate în cauză, ajungînd la o concluzie neîntemeiată privind calificarea acțiunilor în baza art. 145 alin. (2) lit. j) CP, or, în speță, reieșind din circumstanțele cauzei, așa cum au fost stabilite de instanța de apel acțiunile inculpatului Balaiuş C., se circumscriu infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) CP, adică omorul unei persoanei.

Așadar, studiind materialele dosarului Colegiul lărgit menționează că, săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) CP, se constată din faptele reținute care s-au confirmat cu certitudine reieșind din declarațiile date de inculpat în ședința de judecată, care a descris în mod amănunțit acțiunile sale, și anume, inculpatul a relatat faptul că, *„la data de 26 decembrie 2010, seara împreună cu soția a fost la fiica sa, Ecaterina la o serbare, unde mai erau prezenți fiica Ludmila și alte persoane. Aflându-se în ospeție, împreună cu celelalte persoane prezente a servit o sticlă de șampanie și 2 litri de vin. Pe la orele 22.00 au plecat acasă. Fiind acasă, în jurul orelor 23.00 a fost sunat de fiica Balaiuş L., care a cerut ajutor deoarece concubinul ei Em E. făcea scandal. Imediat dînsul s-a dus la fiică, care trăiește la 800-900m. depărtare. Când a ajuns la domiciliul acesteia scandal nu se auzea și era liniște. Dînsul a intrat în casă și l-a văzut pe Em E. dormind la podele. După care peste un timp oarecare a plecat acasă. Pe la orele 04.00 iarăși a fost sunat de fiica sa, care a spus că Em E. o bate. Când a ajuns acasă la fiica sa Ludmila, copii plîngeau, iar ultimul nu mai era, fiind plecat. S-a pornit să-l caute pe Em E., dar nu l-a găsit și s-a întors înapoi acasă la fiica, unde aproximativ până la ora 08.00 l-a așteptat pe Em E. să se întoarcă acasă. Deoarece trebuia să plece la lucru, a plecat acasă, unde i-a spus soției să o sune pe fiica Ludmila și să-i spună că polițistul de sector s-a dus la primărie, iar singur tot s-a pornit spre Primărie. Soția i-a dat cheile și a spus că dacă se duce de vale, să treacă pe la bucătărie, unde dînsa a lucrat ca bucătar, să-i aducă niște carne. Atunci dînsul a luat o toporișca și un cuțit și s-a dus la fiica sa Ludmila, unde a lăsat toporișca, și s-a dus la primărie să vorbească cu polițistul. După un timp oarecare la Primărie a apărut și polițistul de sector, căruia i-a comunicat că Em E. iar a bătut-o pe fiica sa Ludmila și pe copii. La propunerea polițistului de sector, s-a dus după fiica sa Balaiuş L. și împreună s-au întors la Primărie, unde au povestit polițistului despre cele întîmplate. Ieșind din Primărie și îndreptându-se spre casa fiicei, l-a văzut pe Em E., care a început să-i înjure, însă observînd pe polițistul, Em E. a început să fugă.*

După o perioadă de timp, în drum spre casă, a văzut în ograda casei fiicei sale pe Em E., care deja strica ușa de la intrare. Atunci s-a îndreptat spre Em E. și la întrebat ce face. După care și-a dus aminte că mai de vreme a lăsat toporișca în

ograda fiicei. S-a întors înapoi a luat-o și s-a repezit cu ea spre Em E., întrebând ce face, atunci Em E. l-a lovit cu pumnul și dânsul a căzut fără cunoștință. A simțit cum Em E. îl strangula, a încercat să se apere și a scos cuțitul din buzunar și l-a lovit pe Em E., în ce parte în ce loc l-a lovit pe Em E. nu știe. După aplicarea loviturilor a simțit că Em E. la mai lăsat, l-a împins și s-a ridicat.”

Faptul că decesul cet. Em E., a fost cauzat în urma acțiunilor directe a inculpatului Balaiuș C., se mai confirmă și reieșind din:

- declarațiile succesorul victimei, Edlicico Iu., a martorului Balaiuș L., a martorului Rogac E. și a martorului Taragan D.;

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27 decembrie 2010, din care rezultă că, a fost cercetat domiciliul lui Balaiuș L., situat în s. Doina, r-nul Cahul și a fost ridicat cadavrul cet. Em E. și un cuțit de bucătărie (f.d.6-7);

- raportul de expertiză medico-legală nr. 348 din 28 decembrie 2010, conform căruia, pe cadavrul lui Em E. au fost depistate 3 plăgi în regiunea gâtului cu lezarea peretelui laringelui și arterei carotide cu dimensiuni la intrare 2x0,5 cm., care se califică ca leziuni corporale grave periculoase pentru viață și 9 plăgi superficiale cu localizarea pe gât fără lezarea organelor gâtului, care se califică ca leziuni corporale ușoare cu dereglarea sănătății până la 21 zile în viață, iar toate plăgile au fost produse, posibil cu unul și același obiect ascuțit, tăios cu tăișul ascuțit pe o parte în interval de timp nu mai mult de câteva minute (2-5 min.). După provocarea leziunilor victima a mai supraviețuit nu mai mult de 10-15 min.

- raportul de expertiză medico-legală a corpurilor delictive nr. 923 din 26 ianuarie 2011, potrivit căruia sîngele lui Em E., se referă la grupa O-alfa-beta, iar sîngele lui Balaiuș C., se referă la grupa A-beta cu antigenul asociat H., petele de pe scurta, pantalonii, în spălătura papucului stîng, ce-i aparțin lui Balaiuș C., precum și în spălătura de pe cuțit și secure a fost depistat sînge de om. La determinarea apartenenței de grupă a fost stabilit antigenul H, proveniența căruia nu se exclude de la o persoană cu grupa de sînge O-alfa-beta, inclusiv de la Em E.;

- raportul de expertiză medico-legală a corpurilor delictive nr. 261/2122 din 03 ianuarie 2011, în mostra de sînge, prelevată de la Balaiuș C., s-a depistat alcool etilic în cantitate de 1,06% echivalent a 1,06 g/l.

În continuare, Colegiul lărgit constată că, contrar prevederilor art. 281 alin. (2) și art. 296 CPP, acuzatorul de stat, în speța discutată, nu a adus învinuirea, în aspectul în care a susținut-o pe parcursul judecării cauzei, și anume, că probele administrate demonstrează vinovăția lui Balaiuș C. în săvîrșirea omorului premeditat cu o deosebită cruzime, or în învinuirea adusă acestuia, nu a fost specificat în ce constau aceste elemente calificative, *de deosebită cruzime*.

Nici în cadrul urmăririi penale, nici în ședințele de judecată a instanțelor de fond și de apel, acuzatorul nu a adus probe ce ar confirma prezența elementelor ce

sînt caracteristice pentru omorul săvîrșit cu o deosebită cruzime, însă, în actul de învinuire a lui Balaiuş C., organele acuzării au descris doar mecanismul producerii leziunilor corporale la victimă (aplicarea multiplelor lovituri în regiunea gîtului), fără a specifica în ce s-au manifestat acțiunile inculpatului, care ar permite de a deduce că omorul a fost săvîrșit cu o deosebită cruzime, de aceea, în timp ce în actul de învinuire (rechizitoriu) partea acuzării nu a specificat în ce s-a exprimat deosebita cruzime pe care ar fi manifestat-o inculpatul, instanțele de judecată erau lipsite de dreptul de a specifica acestea din propria inițiativă, întrucît o atare manifestare a instanței de judecată ar fi în contradicție cu prevederile art. 325 alin. (1) CPP, care stipulează că judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

În consecință, referitor la calificarea faptelor inculpatului în conformitate cu art. 145 alin. (2) lit. j) CP, așa cum a fost înaintată învinuirea, care ulterior a fost menținută și prin decizia instanței de apel, Colegiul lărgit consideră că în cadrul examinării cauzei aceasta nu s-a confirmat, iar fapta inculpatului urmează a fi recalificată în conformitate cu art. 145 alin. (1) CP, pentru următoarele considerente.

La calificarea faptei în conformitate cu art. 145 alin. (2) lit. j) CP, adică la reținerea în calitate de circumstanță agravantă *săvîrșirea infracțiunii de omor a unei persoane cu o deosebită cruzime*, acuzatorul de stat a ținut cont și s-a bazat doar pe multiplele lovituri (doisprezece) aplicate de inculpat în regiunea gâtului, dintre care numai trei cu lezarea peretelui laringelui și arterei carotide cu dimensiuni la intrare 2x0,5 cm., fiind apreciate ca periculoase pentru viață și în urma cărora a survenit decesul. Celelalte 9 plăgi au fost apreciate ca superficiale fără lezarea organelor gâtului.

Sub acest aspect, Colegiul lărgit menționează că prezența multiplelor lovituri de cuțit în prezentul caz nu sunt suficiente pentru a reține în acțiunile inculpatului circumstanța agravantă a omorului - *cu o deosebită cruzime*, or pentru o atare calificare este necesar ca inculpatul la comiterea infracțiunii să-și dea seama de faptul că săvîrșește infracțiunea cu o deosebită cruzime, să prevadă urmarea prejudiciabilă a faptei sale și să-și dorească în mod conștient survenirea acestei urmări manifestate prin cauzarea unor suferințe fizice intense victimei.

Conform art. 145 alin. (2) lit. j) CP și practicii judiciare a Curții Supreme de Justiție, noțiunea de „*cruzime deosebită*” se îmbină atît cu metodele omorului cît și cu alte circumstanțe care demonstrează manifestarea unei cruzimi deosebite de către vinovat.

Semnul unei cruzimi deosebite există în cazurile în care înainte de a curma viața sau în procesul săvîrșirii omorului victima a fost supusă torturilor, schingiuirilor sau s-a săvîrșit o batjocură asupra jertfei, sau omorul a fost săvîrșit

prin metoda, care cu bună știință vinovatului îi este îmbinată cu pricinuirea unor suferințe deosebite victimei (aplicarea unui număr mare de leziuni corporale, periculoase pentru viața, sănătatea victimei, utilizarea unei toxine cu acțiune chinuitoare, arderea de viu, înecarea, înăbușirea, lipsirea îndelungată de hrană, apă etc.).

Săvârșirea omorului cu o deosebită cruzime presupune în primul rând comiterea infracțiunii prin cauzarea unor suferințe fizice sau psihice intense, inutile, printr-o prelungirea nejustificată a acestor suferințe în timp. De asemenea, la reținerea circumstanței agravante *cu o deosebită cruzime*, urmează a se ține cont de faptul că persoana făptuitorului la săvârșirea infracțiunii se evidențiază prin trăsături negative evidente, ferocitate, cruzime extremă, neîndurare, necruțare etc.

Cruzimea este inerentă oricărui omor, deoarece în momentul omorului, victima simte dureri fizice și morale, totuși, omorul săvârșit cu deosebită cruzime presupune o intensitate mult mai mare a acestor dureri, întrucât făptuitorul nu se mulțumește să curme viața victimei, dar îi prelungește agonia, torturînd-o, maltratînd-o, molestînd-o. Nu are importanță dacă deosebita cruzime a constituit singura cauză a decesului, este necesar ca deosebita cruzime să fi fost exercitată pînă la consumarea omorului.

Aprecierea cruzimii deosebite la săvârșirea omorului se poate manifesta prin cauzarea unor plăgi multiple (cînd există probe suficiente care dovedesc intenția de a comite omorul cu deosebită cruzime), însă atestarea uneia din metodele prezentate mai sus nu întotdeauna poate fi considerată expresie a cruzimii deosebite.

Astfel, adesea, cauzarea unor plăgi multiple poate fi explicată prin forța fizică slabă a făptuitorului ori prin calitățile vulnerante reduse ale mijlocului sau instrumentului de săvârșire a infracțiunii (care nu a fost ales special de către făptuitor). De asemenea, numărul mare al plăgilor cauzate își poate găsi explicația în starea de agitație a făptuitorului, în incapacitatea lui de a evalua adecvat situația, în năzuința lui de a săvârși mai repede infracțiunea începută, luînd în considerație eficacitatea scăzută a metodei de comitere a infracțiunii, opunerea activă de rezistență de către victimă, superioritatea fizică a victimei sau alți asemenea factori. La fel, suferințele victimei nu vor fi deosebite, atunci cînd cauzarea unor plăgi multiple se realizează în toiul altercației și într-un interval de timp relativ scurt, cum a avut loc în cazul respectiv.

Atît instanța de fond cît și cea de apel au stabilit, că circumstanțele în care a acționat inculpatul, aplicarea loviturilor în regiunea organelor vitale cu intensitate și putere, denotă faptul, că acțiunile lui au fost cuprinse cu intenția de a cauza moartea lui Em E.

Raportînd cele enunțate, la circumstanțele cauzei, instanța de recurs relevă că conform raportul de expertiză medico-legală nr. 348 din 28 decembrie 2010, pe cadavrul lui Em E. au fost depistate 3 plăgi în regiunea gâtului cu lezarea peretelui laringelui și arterei carotide cu dimensiuni la intrare 2x0,5 cm., care se califică ca leziuni corporale grave periculoase pentru viață și 9 plăgi superficiale cu localizarea pe gât fără lezarea organelor gâtului, care se califică ca leziuni corporale ușoare cu dereglarea sănătății până la 21 zile în viață, iar toate plăgile au fost produse, cu un obiect ascuțit-tăios cu tăișul ascuțit pe o parte în interval de timp nu mai mult de câteva minute (2-5 min.).

Instanța notează faptul că în speță, prezența plăgilor menționate nu pot fi temei de calificarea a omorului săvârșit cu o deosebită cruzime, or din probele administrate rezultă că doar trei plăgi depistate în regiunea gâtului cu lezarea peretelui laringelui și arterei carotide cu dimensiuni la intrare 2x0,5 cm., au provocat decesul victimei, acestea fiind cu adîncimea pînă la 7-8 cm, cu lezarea mușchilor și organelor gâtului.

Prin urmare, Colegiul lărgit reține că moartea biologică a victimei a fost cauzată de cele trei lovituri cu cuțitul în regiunea gâtului, iar localizarea acestor lovituri demonstrează faptul că inculpatul a dorit survenirea rapidă a morții victimei, acesta nu și-a dorit crearea de suferințe inutile, intense și prelungite în timp a persoanei, or zona gâtului este o regiune vitală a corpului uman.

Celelalte plăgi reieșind din caracterul lor nu pot constitui un temei de a considera că infracțiunea a fost săvîrșită cu o deosebită cruzime, or, ele au fost aplicate în rezultatul altercației dintre inculpat și victimă.

Existența acestor plăgi este justificată prin starea de agitație a făptuitorului, în incapacitatea lui de a evalua adecvat situația, or din materialele cauzei rezultă cu certitudine că înainte de săvîrșirea infracțiunii între inculpatul Balaiuș C. și victima Em E., au avut loc mai multe certuri în familie și ambii erau în stare de ebrietate alcoolică.

În consecință, instanța de recurs constată că probele administrate în cauză coroborează în ansamblu între ele, instanța de apel le-a apreciat prin prisma pertinentei, concludentei și utilităților lor, astfel încît se consideră că acestea dovedesc faptul săvîrșirii de către inculpatul Balaiuș C., a infracțiunii de omor, însă nu cu o cruzime deosebită, ci infracțiunea de omor, prevăzută de art. 145 alin. (1) CP - *omorul unei persoane, normă penală în baza căreia se vor reîncadra acțiunile inculpatului.*

La aplicarea pedepsei, instanța de recurs menționează că în redacția Codului penal adoptat prin Legea nr. 985-XV din 18.04.2002, art. 145 alin. (1) CP, avea drept sancțiune, închisoare de la 8 pînă la 15 ani. Prin Legea nr. 119 din 23.05.2013, pentru modificarea Codului penal, sancțiunea pentru săvîrșirea

infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) CP, este închisoare de la 10 pînă la 15 ani.

Colegiul lărgit, avînd în vedere, dispoziția art. 10 CP – efectul retroactiv al legii penale, la stabilirea pedepsei inculpatului se va conduce de limitele sancțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) CP, în redacția Legii nr. 985-XV din 18.04.2002, adică care stabilește închisoare de la 8 pînă la 15 ani.

Prin urmare, la stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă în privința inculpatului Balaiuş C., se impune aplicarea prevederilor art. 7, 61, 75 CP și instanța ține seama de gravitatea faptei săvîrșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, precum și de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului.

Or, inculpatul Balaiuş C., a săvîrșit o infracțiune, care potrivit art. 16 alin. (5) CP, se referă la categoria celor deosebit de grave, la locul de trai se caracterizează pozitiv, ca circumstanță atenuantă se reține căința sinceră de cele săvîrșite, vîrsta inculpatului și amoralitatea acțiunilor victimei, care a provocat infracțiunea.

Totodată, ca circumstanță agravantă Colegiul reține, săvîrșirea infracțiunii în stare de ebrietate.

Prin urmare, Colegiul lărgit, ținînd cont de circumstanțele reale a cauzei, gradul de pericol al infracțiunii săvîrșite, consideră că corectarea și reeducarea inculpatului se va realiza aplicîndu-i pedeapsa închisorii minime stabilite de art. 145 alin. (1) CP – 8 (opt) ani.

8. În temeiul art. 434, art.435 alin. (1) pct. 2) lit. c) CPP, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de inculpatul Balaiuş Constantin și de avocatul Victor Mîțăblîndă în numele inculpatului, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 09 aprilie 2013, în partea încadrării juridice a faptei și stabilirii pedepsei, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre după cum urmează:

Acțiunile inculpatului **Balaiuş Constantin Constantin**, se recalifică din prevederile art. 145 alin. (2) lit. j) CP, în cele ale art. 145 alin. (1) CP, stabilindu-i pedeapsa de 8 (opt) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Celelalte dispoziții ale hotărîrii atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de 26 decembrie 2013.

Președinte

/semnătura/

Constantin Gurschi

Judecători

/semnătura/

Constantin Alerguș

/semnătura/

Andrei Harghel

/semnătura/

Ion Arhiliuc

/semnătura/

Iurie Diaconu

**Copia corespunde originalului
Președintele ședinței**

Constantin Gurschi